Súd:	Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka:	4Csp/51/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8823201035
Dátum vydania rozhodnutia:	23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Barbora Kovaliková
ECLI:	ECLI:SK:OSVT:2024:8823201035.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Barborou Kovalikovou v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/X, E. F. G., zastúpeného: Mgr. Peter Baran, advokát, Nám. SNP 538/16, 091 01 Stropkov, IČO: 50 280 899 proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadosťučinenie t a k t o

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi finančné zadosťučinenie v sume 200,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou tunajšiemu súdu dňa 18. 05. 2023 domáhal voči žalovanému zaplatenia finančného zadosťučinenia v sume 372,80 eur a náhrady trov konania.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 11Csp/6/2021 o vydanie bezdôvodného obohatenia bol žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný a to rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Csp/6/2021 zo dňa 23. 06. 2021, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06. 08. 2022. Rozsudok prvostupňového súdu bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/4/2022 zo dňa 30. 06. 2022. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol: Nakoľko zmluvy uzavreté medzi stranami sporu majú charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle zák. č. 129/2010 Z. z., musia obsahovať náležitosti ustanovené zákonom pre takéto zmluvy podľa § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. Jednou zo sporných skutočností bolo zarátanie resp. nezarátanie poistenia do RPMN žalovaným, ktoré je následne spojené so správnym resp. nesprávnym uvedením výšky RPMN. Zo zmluvy a z vyjadrenia žalovaného je zrejmé, že ten do RPMN nezarátal poistenie schopnosti splácať úver vo výške 7,80 eur mesačne. Súd v tomto smere poukazuje na stanovisko Krajského súdu v Prešove uvedené v rozhodnutí sp. zn. 20Co/80/2016, podľa ktorého: „uzatvorenie poistenia bolo podmienkou pre získanie úveru, a preto v zmysle ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. náklady súvisiace s poistením mali byť zahrnuté do výšky RPMN. Tým, že sa tak nestalo, je RPMN v zmluve o úvere uvedená v nesprávnej výške. Uvedenie nesprávnej výšky RPMN má podľa názoru odvolacieho súdu rovnaké následky, ako keby RPMN nebola uvedená vôbec - ani v jednom prípade spotrebiteľ nepozná skutočnú výšku RPMN, v dôsledku čoho si nemôže spraviť obraz o celkovej cene úveru a nemôže posúdiť, nakoľko je úver pre neho výhodný. Preto tak neuvedenie

RPMN, ako aj jej uvedenie v nesprávnej výške má za následok to, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.“ Vzhľadom na vyššie je preto možné konštatovať, že poistné malo byť zarátané a premietnuté do výške RPMN. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že najvyššia prípustná odplata v čase uzatvorenia úverovej zmluvy predstavovala podľa vtedy platného a účinného § 1a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. dvojnásobok priemernej RPMN, a teda 29,10 % (2 x 14,55). Odplata pre konkrétny úver poskytnutý žalobcovi na základe predmetnej úverovej zmluvy predstavovala 34,16 %. Súd sem zarátal (na základe skutočností uvedených v bode 38. uznesenia) taktiež poistné, nakoľko sa jedná o ďalší náklad ktorý je súčasťou poskytnutia predmetného úveru. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že tým, že skutočná odplata presahovala najvyššiu prípustnú odplatu je predmetná zmluva neplatná. Medzi náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere patria aj náležitosti uvedené v ustanovení § 9 odsek 2 písm. j) Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere. Podľa tohto ustanovenia zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať RPMN, všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, ako aj celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Súd dospel k záveru, že v Zmluve o úvere absentujú uvedené predpoklady použité na výpočet RPMN, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. V zmluve musí byť jasné a pre spotrebiteľa jednoznačné, z akých predpokladov sa vychádzalo pri výpočte RPMN. Z predloženej zmluvy je zistiteľná iba samotná výška RPMN banky a priemerná RPMN na trhu. K uvedenému súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údaji o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN. Zmluva síce obsahuje časť označenú ako „Predpoklady na výpočet RPMN“ avšak z toho žiadnym spôsobom nevyplýva, aké náklady sa do RPMN premietajú. Preto súd má za to, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. 04. 2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g) cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“. Súd preto zastáva názor, že týmito predpokladmi je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokovej sadzby a prípadných poplatkov. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Súd taktiež zistil, že zmluva neobsahuje, v rozpore s ustanovením § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluvách sa uvádza len výška splátky a počet splátok bez bližšej špecifikácie, t. j. nie je splnená požiadavka, aby zmluvy obsahovali termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákonom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a aby zároveň nebolo možné, aby si veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval aj nároky, na ktoré nemá právo. S neuvedením predpokladov použitých na výpočet RPMN a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a taktiež termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, Zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere spájal v zmysle ustanovenia § 11 odsek 1 písm. a) následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, preto súd môže konštatovať, že predmetný úver je bez úrokov a bez poplatkov. Súd mal za preukázané, že žalobca v prospech žalovaného uhradil sumu 972,80 eur. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetný úver súd vyhodnotil ako bezúročný a bez poplatkov a s prihliadnutím na skutočnosť, že žalovaný žalobcovi poskytol celkovo reálne len sumu 600,00 eur, má súd za to, že žalovaný je povinný vrátiť žalobcovi plnenie získané bez právneho dôvodu, teda bezdôvodné obohatenie podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Rozdiel medzi poskytnutými prostriedkami zo strany žalovaného a žalobcom uhradenými prostriedkami činí sumu 372,80 eur. Na základe vyššie uvedeného preto žalobe ako dôvodnej v celom rozsahu vyhovel.“ Krajský súd Prešov svojim rozsudkom zo dňa 30. 06. 2022 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a vo svojom odôvodnení konštatoval, že si osvedčil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. Žalobca si ako spotrebiteľ uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie (ďalej len „PFZ“) za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to,

že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný. Slovo primeraný má viacero synoným a jedným z nich je slovo spravodlivý. Výška PFZ preto nemôže mať len symbolický význam, nakoľko PFZ, len v symbolickej výške, nemôže byť ani primeraným ani spravodlivým. V tejto súvislosti dávam do pozornosti, že na rozdiel od iných inštitútov finančného zadosťučinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadosťučinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadosťučinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške aby mala, nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške spĺňať nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Vo veciach, v ktorých je predmetom konania finančná čiastka je jediným objektívnym kritériom, ktoré by malo byť rozhodujúcim pre určenie výšky PFZ, suma, o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil alebo sa chcel obohatiť. Keďže žalobca je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde a bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, PFZ preto požaduje vo výške 372,80 eur. Nárok ako ho požaduje, zohľadňuje skutočnosť, že sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil o sumu 372,80 eur. Ešte pred podaním žaloby sa žalobca pokúsil o mimosúdne vyriešenie sporu, a to písomnou výzvou na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zo dňa 22. 09. 2022. Napriek uvedenému k mimosúdnemu vyriešeniu veci nedošlo. Okrem sumy 372,80 eur si žalobca zároveň uplatňuje aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. vo výške 5 % ročne zo sumy 372,80 eur od 14. 10. 2022 (teda od prvého dňa nasledujúceho po márnom uplynutí 15-dňovej lehoty určenej vo výzve) do zaplatenia.

3. K žalobe sa vyjadril podaním zo dňa 16. 08. 2023 žalovaný, ktorý uviedol že popiera uplatnený nárok ako nedôvodný pre absenciu skutkových okolností, ktoré by preskúmateľným (a teda aj vecne prejednateľným) spôsobom odôvodnili základ nároku a jeho výšku, a tiež ako zjavne neprimeraný. Žalobca na zdôvodnenie tvrdeného nároku neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by zodpovedali právnej povahe uplatňovaného nároku a ktoré by zdôvodnili primeranosť žalovanej sumy. Zadosťučinenie je forma náhrady ujmy v nemajetkovej oblasti. Právny poriadok pozná takúto formou náhrady či odškodnenia v rôznych prípadoch a situáciách. Posúdenie výšky finančného zadosťučinenie pritom nie je možné na základe voľnej úvahy, pretože takýto postup neumožňuje ani Civilný sporový poriadok a ani iný právny predpis. Podľa rozhodnutia R 52/2020 (uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo/14/2020 z 23. 06. 2020): „Civilný sporový poriadok neobsahuje priamu úpravu možnosti súdu určiť pri rozhodovaní o veci samej výšku žalovaného nároku úvahou, odhadom súdu, pričom úprava v § 264 ods. 1 a 2 CSP sa týka výlučne výpočtu súdneho poplatku.“ Žalovaný popiera tvrdenie žalobcu „vo veciach, v ktorých je predmetom konania finančná čiastka je jediným objektívnym kritériom, ktoré by malo byť rozhodujúcim pre určenie výšky PFZ, suma o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil, alebo sa chcel obohatiť.“ Toto tvrdenie je podľa žalovaného v rozpore s právnou povahu žalovaného nároku. Primerané finančné zadosťučinenie je nárokom imateriálnej, teda nemajetkovej povahy. Logicky preto jeho výšku môžu určovať len skutočnosti, ktoré zodpovedajú takejto povahe zadosťučinenia. „Primerané finančné zadosťučinenie je nárokom, z podstaty ktorého vyplýva jeho imateriálna povaha, čo znamená, že pri rozhodovaní o ňom nie je možné vychádzať z aspektov materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatnenie iných nárokov, napríklad náhrady škody. (Krajský súd v Prešove, sp. zn. 9Co/61/2018).“ Najvyšší súd SR sp. zn. 6Cdo/127/2017: „Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.“ Označené tvrdenie žalobcu je súčasne v rozpore aj s § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., ktorý nárok na primerané finančné zadosťučinenie nespája so žiadnym majetkovým nárokom, alebo s majetkovou hodnotou. Práve s ohľadom na vyššie uvedené je podľa žalovaného dôvodné tvrdiť, že žalobca nárok na primerané zadosťučinenie nemá na základe ním uvádzaných tvrdení, a ak áno tak len v symbolickej výške 1,- eur. Pokiaľ žalobca poukazuje na závery z rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Csp/6/2021 potom je nutné povedať, že s ohľadom na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR (publikovanú aj v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk) by bolo v rozpore so zákonom na ne prihliadať. Predovšetkým ide o tvrdenie o neuvedení rozpisu splátok. Najvyšší súd SR v mnohých rozhodnutiach ako napr. 3Cdo/146/2017 z 22. 02. 2018, 3Cdo/56/2018 zo dňa 17. 04. 2018, 4Cdo/211/2017 z 23. 04. 2018, 5Cdo/132/2017 z 29. 10. 2018, 7Cdo/98/2018 zo dňa 30. 01. 2019 a

7Cdo/101/2019 potvrdil, že problematika výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. l) resp. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola judikatórne ustálená a potvrdená tak, že žiadne členenie splátky na časti nie je a nikdy nebolo v zákone predpísané. Mimochodom, na tieto rozhodnutia poukazuje aj v publikovaných stanoviskách a rozhodnutiach v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk (napríklad R 21/2023). Uvedené platí, aj pokiaľ ide o tvrdenie žalobcu o neuvedení predpokladov na výpočet RPMN, hoci tie (ako aj spôsob výpočtu RPMN) sú v zmluve uvedené. Uvedené vymedzenie je plne v súlade s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, ktorý v rozhodnutí z 24. februára 2021, sp. zn. 7Cdo/183/2020 (publikovanom pod R 86/2021) uviedol aj nasledovné: „Dovolací súd, na rozdiel od súdov nižších inštancií, zastáva názor, že zo znenia § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. nevyplýva povinnosť veriteľa uviesť v zmluve konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom zákon nepožaduje ani predpoklady pre výpočet RPMN špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Takúto požiadavku pritom nie je možné vyvodiť gramatickým (jazykovým) ani teleologickým (účelovým) výkladom daného zákonného ustanovenia.“ Tvrdíme, že prihliadanie na skutočnosti uvádzané žalobcom, ktoré sú v rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu SR by bolo minimálne porušením práva na spravodlivý súdny proces. Žalovaný popiera uplatňovanie úroku z omeškania, pretože do žiadneho omeškania sa nedostal. Omeškanie by mohlo vzniknúť až okamihom nesplnenia rozsudkom uloženej povinnosti. K uplatňovaniu úroku z omeškania žalovaný poukazuje na to, že povinnosť platenia primeraného finančného zadosťučinenia môže vzniknúť až rozhodnutím súdu, a preto sa nemôže priznať takýto nárok (ak by v prejednávanej veci bol vôbec dôvodný) s úrokmi z omeškania. Porov. napríklad rozhodnutie NS SR z 24. 06. 1998, sp. zn. 1Co/15/1997 uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, zoš. 3, por. č. 45/2000: „povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehote splnenia sa dlžník dostáva do omeškania.“.

4. Následne sa dňa 04. 12. 2023 opäť vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že žalovaný vo svojom vyjadrení uvádza, že podaná žaloba nie je dôvodná a neobsahuje žiadne skutočnosti umožňujúce záver o vzniku nároku na finančné zadosťučinenie a o jeho tvrdenej výške. S týmto tvrdením žalovaného nesúhlasí. V zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. ako aj rozhodovacej praxe odvolacieho súdu sa pre priznanie nároku na primerané finančné zadosťučinenie vyžaduje ako jediná podmienka – „úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi na súde“. Poukazuje napr. na:
- rozsudok Krajského súdu Prešov 7Co/34/2018 z 26. 06. 2018
- rozsudok Krajského súdu Prešov 19Co/30/2018 z 28. 06. 2018
- rozsudok Krajského súdu Prešov 2Co/118/2017 z 18. 04. 2018
- rozsudok Krajského súdu Prešov 24Co/106/2018 z 13. 12. 2018.

Opätovne preto poukazuje na skutočnosť, na ktorú poukázal už v podanej žalobe, a síce, že v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 11Csp/6/2021 bol žalobca úspešný a žalovaný bol rozsudkom zaviazaný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 372,80 eur. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR sa pritom pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti rozumie okrem iného aj úspešné uplatnenie konkrétneho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 09. 2016 sp. zn. 6Cdo/389/2015: „V súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov len poznamenáva, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, NA VYDANIE BEZDÔVODNÉHO OBOHATENIA, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj aj § 153 ods. 4 O. s. p.).“ Vzhľadom na uvedené považuje argumentáciu žalovaného o absencii rozhodujúcich skutočností a o nepreukázaní splnenia podmienok pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v celom rozsahu za nedôvodnú. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že žalobca neuviedol žiadne skutočnosti preukazujúce výšku uplatneného nároku uvádzame nasledovné. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa predstavuje ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zákonodarca v tomto ustanovení prezumuje, že už samotné „absolvovanie“ súdneho konania predstavuje pre bežného človeka resp. priemerného spotrebiteľa dostatočné psychické vypätie. Súdne konanie pritom prebiehalo viac ako 1,5

roka, čo stupňovalo psychické vypätie žalobcu. Je teda toho názoru, že z týchto skutočností možno dostatočne jasne vyvodiť, okrem základu nároku na primerané finančné zadosťučinenie, aj jeho výšku. Intenzita zásahu do spotrebiteľských práv resp. intenzita porušenia povinnosti dodávateľa a s tým spojená ujma, ktorá spotrebiteľovi vznikla bez pochýb taktiež zohráva úlohu pri určení výšky nároku na primerané finančné zadosťučinenie (v žiadnom prípade však nepredstavuje obligatórnu podmienku vzniku nároku na finančné zadosťučinenie). Nemožno sa pritom stotožniť s názorom, že výška bezdôvodného obohatenia na strane dodávateľa (de facto škoda na strane spotrebiteľa) nemôže byť jedným z faktorov pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia len z toho z dôvodu, že ide o okolnosť majetkovej podstaty a tá nemôže byť podkladom pre priznanie nároku nemateriálnej povahy. Je predsa nepopierateľné, že práve výška majetkovej ujmy, ktorá spotrebiteľovi vznikla v dôsledku porušenia spotrebiteľských práv (porušenia povinnosti dodávateľa) má pre priemerného spotrebiteľa rozhodujúci význam z pohľadu jeho vnútorného psychického „diskomfortu“. Je nepopierateľné, že psychicky viac utrpí spotrebiteľ, u ktorého vznikla ujma 30,- eur v dôsledku neoprávnene uplatneného poplatku za poskytnutie úveru ako spotrebiteľ u ktorého si dodávateľ neoprávnene uplatňuje zmluvnú pokutu vo výške 4.000,- eur. Aj okolnosti majetkovej povahy môžu byť určujúce pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia. Je teda logické a spravodlivé, že v danom prípade si žalobca požaduje primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je odvodená od výšky bezdôvodného obohatenia. Navyše ide o mimoriadne objektívne kritérium pre posúdenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia. V súvislosti s možnosťou požadovať primerané finančné zadosťučinenie vo výške, ktorá je odvodená od výšky ujmy (bezdôvodného obohatenia dodávateľa), ktorá spotrebiteľovi vznikla, poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, ktorý vo svojom rozsudku z 24. 08. 2017 sp. zn. 7Co/23/2017 v obdobnej právnej veci konštatoval: „Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia je len logické a spravodlivé, aby táto vychádzala z ujmy hroziacej žalobcovi v súvislosti so žalovaným uplatňovaným nárokom na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 771,- eur.“ Pokiaľ žalovaný vo svojom vyjadrení poukazuje na skutočnosť, že náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to „rozpis splátok“ a „predpoklady pre výpočet RPMN“ boli dodržané, je nevyhnutné poznamenať, že opätovné otvárane otázky splnenia náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere je neprípustné pre rozpor so zásadou „res iudicatae“. Otázka splnenia náležitosti dotknutej zmluvy bola právoplatne vyriešená rozsudkom v základnej veci. Navyše je nevyhnutné zdôrazniť, že poskytnutý úver bol posúdený ako bezúročný a bez poplatkov nie len z dôvodu absencie „rozpisu splátok“ a „predpokladov pre výpočet RPMN“, ale predovšetkým pre nesprávne uvedenie údaja o ročnej percentuálnej miere nákladov a tiež pre prekročenie najvyššej prípustnej odplaty pre daný úver. Vzhľadom na uvedené preto ani súčasná rozhodovacia prax súdov, na ktorú poukazuje žalovaná vo svojom vyjadrení, nemôže nič zmeniť na dôvodnosti podanej žaloby v základnej veci a na úspešnom uplatnení porušenia povinnosti dodávateľa a práv spotrebiteľa.

5. V podaní zo dňa 23. 10. 2023 žalovaný zopakoval svoje doterajšie tvrdenia.

6. Podaním zo dňa 19. 01. 2024 sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že v súvislosti s argumentáciou žalovaného si dovolí poukázať na bohatú rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove: K posudzovaniu výšky PFZ poukazuje najprv na zásadné uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 3Co/53/2016 zo dňa 04. 10. 2016, z ktorého poukazuje na odôvodnenie 16.: „Podľa názoru odvolacieho súdu odradzujúco môže pôsobiť len hrozba straty prevyšujúca nad 50 % sumy, o ktorú chcel veriteľ spotrebiteľa protiprávne pripraviť, aby veriteľ niesol riziko straty, keďže sa chcel bezdôvodne na úkor spotrebiteľa obohatiť.“ Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 23Co/42/2019 zo dňa 29. 01. 2020, výška PFZ môže dosiahnuť až výšku majetkovej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila (odôvodnenie odsek 8.). Obdobne rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4Co/72/2019 zo dňa 17. 02. 2020; sp. zn. 7CoCsp/16/2020 zo dňa 20. 08. 2020; sp. zn. 11Co/101/2018 zo 14.02.2019; sp. zn. 12Co/49/2018 zo dňa 05.03.2019; sp. zn. 13Co/89/2019 zo dňa 27.10.2019; sp. zn. 18Co/100/2019 zo dňa 20.01.2020; sp. zn. 22Co/100/2019 zo dňa 21.11.2019. Jediným objektívnym kritériom pre určenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je výška škodlivého následku, ktorú dodávateľ spotrebiteľovi spôsobil, alebo mienil spôsobiť, porušením spotrebiteľského práva. Poukazuje pritom na trend v rozhodovacej praxi, keď prevažujú rozhodnutia, v ktorých súdy priznali primerané finančné zadosťučinenie vo výške v akej bola, v súvislosti s obohatením sa dodávateľa, alebo v súvislosti so snahou dodávateľa bezdôvodne sa na úkor spotrebiteľov obohatiť, uplatnená. Osobitne dáva do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 21Co/31/2018 zo dňa 16. 10. 2018, týkajúci sa obdobnej veci, v ktorej bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie v takej výške, v akej sa mienil žalovaný na úkor spotrebiteľa obohatiť (1.022,52 eur), z ktorého vyberá: „Pri posudzovaní

primeranosti odvolací súd zohľadnil predovšetkým výšku bezdôvodného obohatenia, ktoré sa snažil získať žalovaný, pričom rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky, konanie, obdobné konaniu žalovaného, vyhodnotila ako úmyselné, s cieľom získať majetkový prospech na úkor spotrebiteľa. Takto priznané finančné zadosťučinenie je zároveň vyrovnaním ujmy žalobkyne a satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť, rovnako tak sankciou, postihujúcou žalovaného, ktorý protiprávne konal.“ Z rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/104/2017 zo dňa 29. 05. 2018: „Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia je len logické a spravodlivé, aby táto vychádzala z ujmy hroziacej žalobkyni v súvislosti so žalovaným nedôvodne uplatneným nárokom na zaplatenie sumy 190,- eur. Spotrebiteľ, teda žalobkyňa, nie je povinná preukázať vznik ujmu, ktorá jej vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla a spotrebiteľ sa úspešne domáhal ochrany svojich práv. Žalobkyňa sa v tomto prípade úspešne domohla svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.“ Z rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7Co/23/2017 zo dňa 24. 08. 2017: „Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia je len logické a spravodlivé, aby táto vychádzala z ujmy hroziacej žalobcovi v súvislosti so žalovaným uplatňovaným nárokom na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 771,- eur.“ Z rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19Co/30/2018 zo dňa 28. 06. 2018: „Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia je len logické a spravodlivé, aby táto vychádzala z ujmy hroziacej žalobcovi v súvislosti so žalovaným uplatňovanou Dohodou o zrážkach zo mzdy v čase, keď táto tvorila neprijateľnú zmluvnú podmienku, pre ktorú bola vyhlásená za neplatnú.“ Čo sa týka výšky PFZ poukazuje aj na rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 14C/295/2014 zo dňa 24. 09. 2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 11Co/471/2015 zo dňa 28. 06. 2016 a v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30. 01. 2019, ktorým bolo priznané PFZ vo výške 1.194,98 eur, čo predstavuje 25 násobok poplatku, ktorý bol určený za neprijateľný. V tomto kontexte poukazuje na skutočnosť, že žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil a bol nútený požiadať súdnu moc o pomoc na zjednanie nápravy. Intenzita porušenia spotrebiteľského práva je daná rozsudkom vydaným v základnom konaní. Netvrdí, že suma, o ktorú sa dodávateľ pokúsil bezdôvodne obohatiť má byť úplne presne sumou, vo výške ktorej má byť priznané aj PFZ, avšak tvrdí, že je to jediné objektívne a exaktné kritérium, a preto by malo byť brané do úvahy ako kritérium prvoradé. Na záver dodáva, že uplatňovaním jeho legitímneho nároku v súdnom konaní bol narušený nielen jeho bežný život, ale konaním žalovaného došlo k zníženiu jeho rodinného rozpočtu a životnej úrovne. Vzhľadom na permanentný odmietavý postoj žalovanej voči svojim pochybeniam je ním uplatnená suma 372,80 eur nielenže primeraná, ale zjavne aj nízka. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním v takej výške, ktorá má nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške nemôže spĺňať. Pokiaľ ide o úroky z omeškania, poukazuje na skutočnosť, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie (ďalej iba „PFZ“) vznikol už momentom úspešného uplatnenia nároku na bezdôvodné obohatenie na súde v základnom konaní, t. j. právoplatnosťou rozsudku v základnom konaní. Nárok na PFZ nevzniká až momentom, keď súd spotrebiteľovi nárok na PFZ prizná. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka platí: „Ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.“ Vzhľadom na skutočnosť, že pohľadávka na zaplatenie PFZ existovala už od 06. 08. 2022, žalobca – spotrebiteľ vyzval žalovaného – dodávateľa na zaplatenie PFZ výzvou doručenou žalovanému dňa 28. 09. 2022 s lehotou na zaplatenie do 15 dní. Keďže žalovaný v určenej lehote dlh nesplatil, dostal sa v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka do omeškania márnym uplynutím tejto lehoty.

7. Súd vo veci pojednával dňa 23. 01. 2024 v prítomnosti právneho zástupcu žalobcu. Na pojednávaní právny zástupca žalobcu uviedol, že čo sa týka podanej žaloby trvá na nej v celom rozsahu.

8. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, rozsudkom OS Vranov nad Topľou sp. zn. 11Csp/6/2021, rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 7CoCsp/4/2022, vyjadreniami strán sporu, ako aj ostatným spisovým materiálom a zistil nasledovný skutkový stav:

9. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 11Csp/6/2021 zo dňa 23. 06. 2021 v spojení s rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 7CoCsp/4/2022 vo veci žalobcu proti žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 372,80 eur rozhodol tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 372,80 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 372,80 eur od 20. 11. 2020 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a žalobcovi priznal

voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva nasledujúce:

10. „38. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že najvyššia prípustná odplata v čase uzatvorenia úverovej zmluvy predstavovala podľa vtedy platného a účinného § 1a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. dvojnásobok priemernej RPMN, a teda 29,10 % (2 x 14,55). Odplata pre konkrétny úver poskytnutý žalobcovi na základe predmetnej úverovej zmluvy predstavovala 34,16 %. Súd sem zarátal (na základe skutočností uvedených v bode 38. uznesenia) taktiež poistné, nakoľko sa jedná o ďalší náklad ktorý je súčasťou poskytnutia predmetného úveru. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti má súd za to, že tým, že skutočná odplata presahovala najvyššiu prípustnú odplatu je predmetná zmluva neplatná. 39. Medzi náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere patria aj náležitosti uvedené v ustanovení § 9 odsek 2 písm. j) Zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere. Podľa tohto ustanovenia zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať RPMN, všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, ako aj celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. 40. Súd dospel k záveru, že v Zmluve o úvere absentujú uvedené predpoklady použité na výpočet RPMN, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. V zmluve musí byť jasné a pre spotrebiteľa jednoznačné, z akých predpokladov sa vychádzalo pri výpočte RPMN. Z predloženej zmluvy je zistiteľná iba samotná výška RPMN banky a priemerná RPMN na trhu. K uvedenému súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údaji o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarca jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN. Zmluva síce obsahuje časť označenú ako „Predpoklady na výpočet RPMN“ avšak z toho žiadnym spôsobom nevyplýva, aké náklady sa do RPMN premietajú. Preto súd má za to, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. 41. Obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. 04. 2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g) cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“. Súd preto zastáva názor, že týmito predpokladmi je uvedenie výšky úveru, výšky splátky, jej intervalu, počtu splátok, uvedenie výšky úrokovej sadzby a prípadných poplatkov. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. 42. Súd taktiež zistil, že zmluva neobsahuje, v rozpore s ustanovením § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch, termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluvách sa uvádza len výška splátky a počet splátok bez bližšej špecifikácie, t. j. nie je splnená požiadavka, aby zmluvy obsahovali termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákonom stanovené členenie a uvedenie jednotlivých čiastok úveru predstavuje prehľadné vymedzenie povinností dlžníka tak, aby sa dokázal zorientovať v ponuke a aby zároveň nebolo možné, aby si veriteľ voči dlžníkovi uplatňoval aj nároky, na ktoré nemá právo. 43. S neuvedením predpokladov použitých na výpočet RPMN a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť a taktiež termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, Zákon o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o úvere spájal v zmysle ustanovenia § 11 odsek 1 písm. a) následok v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, preto súd môže konštatovať, že predmetný úver je bezúrokov a bezpoplatkov. 44. Súd mal za preukázané, že žalobca v prospech žalovaného uhradil sumu 972,80 eur. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetný úver súd vyhodnotil ako bezúročný a bez poplatkov a s prihliadnutím na skutočnosť, že žalovaný žalobcovi poskytol celkovo reálne len sumu 600,00 eur, má súd za to, že žalovaný je povinný vrátiť žalobcovi plnenie získané bez právneho dôvodu, teda bezdôvodné obohatenie podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Rozdiel medzi poskytnutými prostriedkami zo strany žalovaného a žalobcom uhradenými prostriedkami činí sumu 372,80 eur. 45. Na základe vyššie uvedeného preto žalobe ako dôvodnej v celom rozsahu vyhovel.“

11. Podľa § 1 ods. 1, 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo

zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len „združenie“) a označovanie výrobkov cenami. Tento zákon sa vzťahuje na predaj výrobkov a poskytovanie služieb, ak k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky alebo ak plnenie súvisí s podnikaním na území Slovenskej republiky.

12. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

13. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

14. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.

15. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojich práv ustanovených osobitným predpisom v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 11Csp/6/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/4/2022. V predmetnom konaní žalobca voči žalovanému aktívne uplatňoval svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v celkovej výške 372,80 eur s úrokom z omeškania, pričom bol úspešný v celom rozsahu. Z rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 11Csp/6/2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/4/2022 jednoznačne vyplýva, že súd priznal žalobcovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na skutkovom a právnom základe, že zmluvu uzatvorenú medzi žalobcom a žalovaným je potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov aj z dôvodu, že zmluva neobsahuje náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z. z.

16. Právoplatným ukončením konania vo veci samej na Krajskom súde v Prešove, sp. zn. 7CoCsp/4/2022 bol naplnený predpoklad úspešného porušenia práva, resp. povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Bol to žalovaný, ktorý koncipoval obsah formulárovej zmluvy o úvere, ktorú súd vyhodnotil ako zmluvu bezúročnú a bez poplatkov. Možnosť domáhať sa primeraného zadosťučinenia tak nemôže byť odmietnutá len s poukazom na sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy“ (pozri rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/111/2018 zo dňa 18. 10. 2018 bod 10 odôvodnenia).

17. Keďže výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Z hypotézy právnej normy v časti, na základe ktorej možno priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom (zákonom č. 250/2007

Z. z.) a osobitnými predpismi zodpovedá, jednoznačne vyplýva podmienka úspešného uplatnenia porušenia práva, alebo povinnosti ustanoveného zákonom č. 250/2007 Z. z., alebo osobitnými predpismi spotrebiteľom. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká konkrétna majetková ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

18. Zmyslom primeraného finančného zadosťučinenia je jednak satisfakčná funkcia, tá sa však týka len konkrétneho spotrebiteľa, ktorému je primerané finančné zadosťučinenie priznané v relutárnej podobe. Okrem toho má primerané finančné zadosťučinenie aj preventívnu funkciu, ktorá nie je o nič menej významná a ktorej úlohou je odradiť nečestných dodávateľov od používania neprijateľných zmluvných podmienok či používania zmlúv neobsahujúcich zákonom predpísané náležitosti. Napokon existuje tu sankčná funkcia primeraného finančného zadosťučinenia, ktorá má viesť k tomu, aby dodávatelia boli postihnutí aj v majetkovej sfére, keďže ako ukazuje už niekoľkoročná súdna prax, vyhlásenie zmluvných podmienok za neprijateľné a teda za neplatné, prípadne konštatovanie absencie požadovaných zákonných náležitostí v zmluvách so spotrebiteľmi (ide de facto o morálne odsúdenie), javí sa byť nedostatočným. Nemožno zabúdať na to, že bol to práve žalovaný, kto sa dopustil konania v rozpore so zákonom.

19. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/92/2021 zo dňa 30. 06. 2022 vyplýva, že na priznanie práva na zadosťučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o prístupkoch v znení neskorších predpisov, je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu.

20. V dôsledku konania žalovaného bol žalobca nielenže vystavený bezprostredne hroziacej majetkovej ujme, nad rámec uvedeného bol nútený chrániť svoje práva súdnou cestou. Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobca, nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinností dôjde. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia. Cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od recidívy a na upustenie od porušovania spotrebiteľských práv (viď. napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 16CoCsp/9/2022).

21. Vyhodnotiac všetky okolnosti prípadu súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200,00 eur v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. Súd bral do úvahy tú skutočnosť, že žalobca si na ochranu svojich práv musel nájsť právneho zástupcu z radov advokátov a následne v súdnom konaní sa ako spotrebiteľ domáhať voči žalovanému ako dodávateľovi vydania finančných prostriedkov, o ktoré sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Súd zohľadnil skutočnosť, že bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetnej zmluvy o úvere zavinil žalovaný ako dodávateľ, ktorý na základe ním vopred vyhotovených formulárových zmlúv riadil proces uzatvárania zmluvy so žalobcom ako spotrebiteľom. Ďalej súd zohľadňoval aj skutočnosť, že na strane žalovaného reálne došlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcu vo výške 372,80 eur. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ako nemajetkovej ujmy súd považoval za dôvodné zohľadňovať satisfakčnú, ale hlavne tiež sankčnú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia, ktorej podstatou je odradiť dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči spotrebiteľovi. Súd je tak toho názoru, že celková suma 200,00 eur ako finančné zadosťučinenie je primeraná pre dovŕšenie satisfakcie porušených práv žalobcu ako spotrebiteľa a súčasne žalovaného sankcionuje tak, že svojím účinkom prispieva k upusteniu od uplatňovania obdobných nekalých praktík voči iným spotrebiteľom. Vzhľadom na konkrétne okolnosti súdenej veci tak priznaná suma 200,00 eur, zodpovedá zákonom akcentovanej ochrane spotrebiteľa, a má aj dostatočnú sankčnú funkciu, aby žalovaný od obdobného konania v budúcnosti upustil. Na druhej strane, nemá to však byť prostriedok neprimeraného obohatenia pre spotrebiteľa. Súd preto priznal finančné zadosťučinenie vo výške 200,- eur, ktoré považuje v danom prípade za primerané vzhľadom na všetky okolnosti a činnosť, ktorú musel žalobca vyvinúť, aby sa svojho práva domohol. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla

konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a zároveň je aj sankciou postihujúcu žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal.

22. Čo sa týka uplatnených úrokov z omeškania, súd postupoval analogicky ako v prípade nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, o ktorom platí, že o nich rozhodujú súdy výlučne na základe žaloby a v rozsahu žalobného nároku, rozhodnutím "konštitutívnej" povahy. Inými slovami povedané, pokiaľ súd právoplatným rozhodnutím nezaviaže žalovaného na náhradu nemajetkovej ujmy, žiadna pohľadávka žalobcu z titulu náhrady nemajetkovej ujmy neexistuje (teda logicky nemôže byť splatná ani vymáhateľná). Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 24. 06. 1998 pod sp. zn. 1Co/15/1997 (R 45/2000) judikoval, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty plnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Najvyšší súd SR ani v aktuálnejšej judikatúre nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od takto publikovaného záveru (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 14. marca 2012, sp. zn. 6Cdo/185/2011): "...Ustanovenie § 121 ods. 3 OZ považuje úroky z omeškania za príslušenstvo žalovanej pohľadávky. Keďže pohľadávka na náhradu nemajetkovej ujmy nemohla v dosiaľ právoplatne neskončenom súdnom konaní ešte vzniknúť, nemožno žalovaného zaviazať na zaplatenie úrokov z omeškania.

23. Podľa § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

24. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. V prejednávanej veci výška plnenia závisela od úvahy súdu. Úspech sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobca bola plne procesne úspešný, lebo mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, preto má právo na plnú náhradu trov konania iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej). Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove, konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu (pozri rozsudky Krajského súdu v Prešove napríklad sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28. 01. 2019, sp. zn. 24Co/49/2017 zo dňa 22. 02. 2018, sp. zn. 18Co/92/2018 zo dňa 16. 01. 2019).

27. O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.